

COVID-19 Tokoni ki he Vahé (Wage Subsidy) 'Ākosi 2021

Ko e fakamatalá ni ko ha fakahinohino pē. Ko e fakapapau ki he Tokoni ki he Vahé, 'oku ma'u ia 'i he uepisaiti (website) 'a e Work and Income pea 'oku 'i ai mo e ngaahi fakamatala fakaikiiki kotoa pē ki he malava ke kau ki aí mo e ngaahi fiema'u ke fakakakató, pea 'oku mafai ange foki ia 'i ha toe ngaahi fakamatala kehe.

- Ko e COVID-19 Tokoni ki he Vahé 'Ākosi 2021 ko ha totongi ia ke tokoni'i e ngaahi ngāue'anga 'i Nu'u Silá ni kátoa, ke nau malava 'o hokohoko atu 'a e vahe 'enau kau ngāue mo malu'i 'a e ngaahi ngāue 'a e ngaahi pisinisi kuo uesia 'e he ngaahi liliu 'i he Fakatokanga Lēvoló talu meí he 'aho 17 'o 'Ākosi 2021.
- Ko e takai kotoa pē 'a e Tokoni ki he Vahé 'Ākosi 2021 'oku fe'unga ia mo e vahe 'i he uike 'e ua 'a ia 'oku totongi fakakātoa atu 'a e \$600 ki he uike ma'á e tokotaha ngāue taimi kakató pea \$359.00 leva ki he uike ki he tokotaha ngāue fakataimi (part-time) takitaha.
- Ko e takai takitaha 'oku fiema'u ki ai ha tohi kole fo'ou, pea kuo pau ke fakapapau'i 'e he ngaahi pisinisi 'oku nau fakakakato 'a e ngaahi makatu'unga kotoa pē ki he tohi kole takitaha.
- Kuo fakahoko ha ngaahi totongi 'o e Tokoni ki he Vahé 'Ākosi 2021 'e fā. 'Oku kau ki ai ha:
 - Totongi 'o e uike 'e ua ke kamata'aki 'o 'atā atu meí he 9 am, 'o e 'aho Falaite 20 'o 'Ākosí ki he 7 am, 'o e 'aho Falaite 3 'o Sepitemá - tāpuni
 - Totongi 'o e uike 'e ua hono ua 'o 'atā atu meí he 9 am, 'o e 'aho Falaite 3 'o Sepitemá ki he 11.59 pm 'o e 'aho Tu'apulelulu 16 'o Sepitemá - tāpuni
 - Totongi 'o e uike 'e ua hono tolu 'o 'atā atu meí he 9 am, 'o e 'aho Falaite 17 'o Sepitemá ki he 11.59 pm 'o e 'aho Tu'apulelulu 30 'o Sepitemá - tāpuni
 - Totongi 'o e uike 'e ua hono fā 'o 'atā atu meí he 9 am, 'o e 'aho Falaite 1 'o 'Okatopá ki he 11.59 pm 'o e 'aho Tu'apulelulu 14 'o 'Okatopá.
- Kapau na'á ke kole ki ha Tokoni ki he Vahé kimu'a, te ke lava 'o toe tohi kole mai ki he Tokoni ki he Vahé #4 'i ha 'osi ha uike 'e ua meí ho'o tohi kole fakamuimui tahá. Ko ia ai, kapau na'á ke tohi kole mai 'i he 'aho 30 'o Sepitemá, te ke lava 'o toe tohi kole mai ki he Tokoni ki he Vahé #4 'i he 'aho Tu'apulelulu, 14 'o

ʻOkatopá. ʻE ʻikai lava ke tali ʻa e ngaahi tohi kole mai kimuʻa aí. ʻE fiemaʻu ke ke tatali ki he fakaʻosinga ʻo e totongi fakauike uá ka ke toki tohi kole.

- Kapau naʻe ʻikai te ke tohi kole mai ki he ngaahi Tokoni ki he Vahé kimuʻá, te ke kei lava pe ʻo tohi kole mai ki he Tokoni ki he Vahé #4 mei he ʻaho Falaite, 1 ʻo ʻOkatopá ʻo kapau ʻokú ke fakakato ʻa e ngaahi meʻa kotoa pē ʻoku fiemaʻu ki aí.
- ʻE lava ke fakahū mai ʻa e ngaahi tohi kolé ʻi he uepisaiti ʻa e Work and Income, www.workandincome.govt.nz/wagesubsidy
- **Ke fakapapauʻi ʻoku vave ʻa e ngāue ki hoʻo tohi kolé, ʻoku mahuʻinga ke tatau ʻa e fakamatala ʻoku ʻomai ʻi hoʻo tohi kolé mo ia ʻoku tauhi ʻe he Potungāue Tukahau Vāhenga (Inland Revenue)** (hangē ko e fika IR, hingoa, ʻakauni pangikē, fakaikiiki ʻo e kau ngāué kau ai e hingoa mo e fika IR).
- ʻOku totonu ke ke fakapapauʻi ʻoku ke tohi kole mai ki he totongi totonú. Ko e ngaahi pisinisi ʻe niʻihi kuo nau tohi kole mai ki he Tokoni ki he Malōlō mei he Ngāué (Leave Support Scheme) pe ko e Tokoni Taimi Nounou ki he ʻikai Maʻu Ngāué (Short Term Absence Payment), ka naʻa nau ʻuhinga ke nau tohi kole ki he COVID-19 Tokoni ki he Vahé ʻĀkosi 2021. (ʻE lava pē ke maʻu atu ʻe he ngaahi Pisinisi ʻa e taha ʻo e ngaahi totongi ʻe tolu mei he COVID-19 ki he tokotaha ngāue tatau, ʻi he taimi tatau.)

Ko e Ngaahi Fiemaʻu ki he Kau Ki Aí (Eligibility Criteria)

- Ko e ngaahi fiemaʻu ki he kau ki aí ʻoku vāofi ʻaupito pē mo ia naʻe ngāueʻaki ʻi he ngaahi tokoni ʻi Maʻasi 2021, kau ai mo e ngaahi meʻa ke fakakakato ʻe he ngaahi ngāueʻangá mo e vakaʻi ʻo e tuʻunga fakapaʻangá.
 - ʻOku mahuʻinga ke ke lau fakalelei ʻa e ngaahi fakamatala kotoa pē, kau ai ʻa e fakapapau ʻoku ke loto ki aí, pea fakapapauʻi foki ʻoku ke fakakakato ia.
 - Ko e sivi ki he tuʻunga paʻanga hū maí ko ha holo ki lalo ʻo ʻoua ʻe to e siʻi hifo he 40%. ʻOku ʻuhinga ʻení:
 - ʻOku fiemaʻu ke maʻu ʻe he ngaahi pisinisi (pe fakafuofua ke maʻu) ha holo ʻi he ʻenau paʻanga hū maí ʻaki ʻa e siʻisiʻi taha ko e pēseti ʻe 40 ʻi he foʻi ʻaho ʻe 14:
 - ʻi he vahaʻa ʻo e ʻaho 17–31 ʻo ʻĀkosí ki he ʻuluaki tokoni ki he vahé
 - meí he ʻaho 31 ʻo ʻĀkosí – 13 ʻo Sepitemá ki he Tokoni ki he Vahé #2
 - meí he ʻaho 14 ʻo Sepitemá – 27 ʻo Sepitemá ki he Tokoni ki he Vahé #3
 - meí he ʻaho 28 ʻo Sepitemá – 11 ʻo ʻOkatopá ki he Tokoni ki he Vahé #4
- ʻi hono fakafehoanaki atu ki he ʻenau paʻanga hū mai lolotonga ʻi ha vahaʻa taimi ko e ʻaho anga maheni ʻe 14 ʻi he uike ʻe ono kimuʻa pea hiki ki ʻolunga ʻa e Lēvolo Fakatokangá.

- Ko e ngaahi pisinisi 'oku lahi 'a e feliuliuaki 'o 'enau tu'unga fakapa'angá 'o fakatatau ki he feliuliuaki 'o e ngaahi faha'ita'ú, 'e lava ke fakafehoanaki honau tu'unga fakapa'angá ki he taimi tatau 'i he 2020 pe 2019, 'o kapau te nau lava 'o fakahaa'i 'oku hanga 'e he natula fakafaha'ita'u 'o 'enau pisinisi 'o 'ai ke faingata'a ange kiate kinautolu ke nau feau 'a e vakai'i 'o e tu'unga fakapa'angá 'i hono ngāue'aki 'a e vaha'a taimi 'o e fakafehoanaki.
- Kuo pau ke fakatupunga 'a e holo 'o e tu'unga 'o e pa'anga hū maí mei hano uesia ho'o pisinisi 'e he hokohoko atu ko ia 'o e Fakatokanga Lēvolo 3 mo e 4 meí he 'aho 17 'o 'Ākosi 2021.

Hili hono 'oatu 'o e totongi

- Kapau 'oku 'ikai ke hoko 'a e holo 'o e tu'unga pa'anga hū mai 'a ho'o pisinisi 'e fiema'u leva ke ke totongi fakafoki mai 'a e pa'anga tokoní.
- 'Oku fiema'u ho'o pisinisi ke ne teuteu mo tauhi ha fakamo'oni ke pou pou'i 'aki ho'o fakapapaú (ka 'oku 'ikai fiema'u ke ke 'omai 'eni 'i ho'o tohi kolé).
- 'E fakakakato 'e he MSD 'a e ngaahi vakai'i kotoa pē ki he puipuitu'a mo e tu'unga faitotonu 'o e tohi kolé. 'Oku 'uhinga 'ení 'e kole ki ha ni'ihí 'o kinautolu na'e tohi kole maí kenau 'omai ha fakamo'oni ki he holo 'o 'enau tu'unga fakapa'angá.
- Kapau 'e tu'utu'uni 'e he Pule'angá ke fakalōloa atu 'a e tokoni ki he vahé, 'e fiema'u ke toe fakahū mai 'e ho'o pisinisi ha toe tohi kole 'e taha.